

Kokkuvõte ettepanekutest

LISA 3

Maret Maripuu
Sotsiaalminister
Sotsiaalministeerium
protected email

Teie
Õiguskantsler05.09.2008 nr 7-9/080249/0806238

Juhan Parts
Majandus- ja kommunikatsiooniminister
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
ee.mkm@ofni

Tõnis Lukas
Haridus- ja teadusminister
Haridus- ja Teadusministeerium
ee.mh@mh

Siim-Valmar Kiisler
Regionaalminister
Siseministeerium
protected email

Auli Lõoke
Tegevjuht
Eesti Liikumispuuetega Isikute Liit
protected email

Lõppvastus

Lugupeetud ministrid ja huvigrupi esindaja

Täna Teid mulle saadetud põhjalike ettepanekute eest liikumislake erivajadustega isikute suhtes eksisteerivate liikumispüüangute kaotamiseks ette võetavate tegevuste ning erinevate osapoolte vahelise koostöö suhtes. Käesolevaga edastan Teile vastuste lühikokkuvõtte.

1. Majandus- ja kommunikatsiooniministri seisukoht

Minister tõi vastuses välja asjaolu, et ehitusseadus koos alamaktidega küll kehtib, kuid ehitusjärelvalve ehitistele ja rajatistele puuetega isikute juurdepääsetavuse tagamiseks on siiani olnud ebaefektiivne. Sellest on tingitud ka igapäevaelus üles kerkivad probleemid. Ministri hinnangul on parima tulemuse saavutamiseks enim sõltuv kohalikest omavalitsustest, kes saavad olukorda mõjutada planeeringute kehtestamisel ning ehitus- ja kasutuslubade väljaandmisel. Omavalitsustele saaksid konsulteerimise läbi abiks olla ka puuetega inimeste organisatsioonid.

Lisaks tõi minister välja asjaolu, et kahjuks kajastavad vaid pooled kohalike omavalitsuste

arengukavad puuetega inimeste probleeme. Ühe tegurina, mis põhjustab arengukavade puudulikkuse, nimetas minister seda, et sageli ei teata puuetega nõudmistest, vajadustest ja soovidest.

Minister asus seisukohale, et ministeeriumidevaheline koostöö peaks jätkuma universaalse disaini põhimõtteid kajastavate valdkondlike regulatsioonide välja töötamisel ja olemasolevate regulatsioonide rakendamisel. Ennekõike tuleb oluliseks pidada ühiskonna teadlikkuse tõstmist ja arvamuse kujundamise suunamist. Tegevusse tuleks kaasata ka partnereid valdkondlikust kolmandast sektorist.

2. Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu seisukoht

Erialaliit tõi vastuses välja 7 peamist probleemvaldkonda ning tegi ühtlasi ettepanekud lahenduste leidmiseks

Esimesena toodi välja piisava info puudumine ligipääsetavuse kohta. Erialaliit viib ellu üle-Eestilist veebipõhist ligipääsetavuse kaardistamise projekti. Töö tõhustamiseks võiks avaliku sektori asutused tellida erialaliidult objektide kaardistamise oma haldusalade kaupa.

Teiseks tõi liit välja asjaolu, et ehitusjärelvalve läbi viimise tase on nõrk ning kasutuslubasid antakse välja ka ehitistele, kus liikumisvabadus tagatud ei ole. Liit tegi ettepaneku ehitiste projekteerimise käigus konsulteerida liidu spetsialistidega. Samuti võiks ehitisele kasutusloa andmisel ligipääsetavust testida liikumispuudega isik.

Kolmas probleem seondus ligipääsetavuse tagamisega korrusmajades. Lahendust nägi liit kohustuses paigaldada kõigisse kolme ja enama korrusega majadesse lift.

Neljandaks peatuti vastuses arhitektide ja projekteerijate puudulikul koolitusel. Liit tegi ettepaneku suurendada vastavate erialade õppekavade mahtu ning kutsuda praktikumidesse liikumispuudega inimesi.

Viiendaks rõhutati süsteemse lähenemise puudumist liikumispuudega isikute probleemile.

Äärmiselt oluliseks pidas liit siinkohal tervikust lähtumist – ühtsena tuleks käsitleda liikumisliku erivajadusega isiku eluaset ja sealt väljapääsu, transpordiküsimusi, invaparkimiskohtade olemasolu, ligipääsu avalikele kohtadele.

Kuuendaks toodi veelkord välja ühistranspordi ligipääsetavusega seonduv. Liidu arvates tuleks transpordiettevõtjatel lubada kasutusele võtta vaid madalapõhjalisi sõidukeid, nagu seda sätestab ka Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2001/85/EC. Väga taunitavana tõi liit välja asjaolu, et Eestis pole käesoleval ajal ühtki kaugliinibussi, mida saaks kasutada ratastoolis reisijad.

Viimasena märgiti vastuses ära avalikkuse madal teadlikkus universaalse disaini kontseptsioonist. Teadlikkuse tõstmiseks peaks avalik sektor tegema järjekindlat teavitustööd kasutades nii teoreetilist kui ka praktilist väljaõpet.

Kokkuvõtlikult rõhutas liit, et on siiralt huvitatud igakülgsest koostööst avaliku sektori ja muude isikutega, mis võimaldaks parandada isikute liikumisvõimalusi.

3. Haridus- ja teadusministri seisukoht

Minister märkis, et juurdepääsetavuse tagamiseks kõrgkoolides on ministeerium teinud koostööd puuetega inimeste liitudega, kellega koos on välja töötatud erivajadusega üliõpilaste tugiteenus. Samuti on ministeeriumi ametnikud osalenud universaalse disaini alastel infoüritustel ja teemat kavatakse jätkuvalt tutvustada ka riigikoolides. Juurdepääsu tagamise vajadusele on ministeerium tähelepanu pööranud õppeasutuste õppekavade kinnitamisel, riigikoolide rekonstrueerimisel ja uute riigikoolide ehitusprojektide koostamisel. Minister kavatab teha ettepaneku kõrgkoolidele universaalse disaini temaatika lisamiseks ehituse ja disainiga tegelevate erialade õppekavadesse.

Samas nentis minister, et probleemi kompleksseks lahendamiseks tuleb teha senisest tõhusamat koostööd erinevate riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja kolmanda sektori vahel. Haridus- ja Teadusministeerium on kavandanud koostöös Eesti Liikumispuudega Inimeste Liiduga kaardistada ja hinnata koolide juurdepääsetavust. Lisaks on ministeeriumil plaanis

saata ringkiri kohalikele omavalitsustele ning juhtida tähelepanu õigusaktidele, mis kohustuvad tagama koolides juurdepääsu liikumislike ja muude erivajadustega isikutele.

4. Sotsiaalministri seisukoht

Ka sotsiaalminister tõi oma vastuses välja universaalse disaini kontseptsiooni võimalikult laialdase rakendamise vajalikkuse. Ministri sõnul on mitteametlikult kokku kutsutud avaliku sektori ja huvigruppide vaheline töögrupp, mille eesmärgiks on tegeleda juurdepääsetavuse temaatikaga. Ministri hinnangul oleks vaja aga muuta töögrupi staatust ja volitusi kutsudes selleks töögrupi ametlikult kokku.

Samuti tuleks ministri arvates tõsta oluliselt teadlikkust ligipääsetavusega seotud aspektides. Toodud eesmärgi saavutamiseks kavatses Sotsiaalministeerium jätkata tihedat koostööd nii siseriiklike kui ka välispartneritega. Sotsiaalministeeriumis on käesoleval ajal välja töötamisel uus sotsiaalhoolekande seadus, millesse plaanitakse hõlmata ka universaalse disaini põhimõte ning panna kohalikele omavalitsustele kohustus astuda vajalikke samme erivajadustega isikutele juurdepääsu tagamiseks üldkasutatavatele hoonetele ja avalikele teenustele. Lisaks teatas minister, et Eesti Vabariik valmistab hetkel ette ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimist. Konventsiooni artikkel 2 sisaldab universaalse disaini põhimõtet ning artikkel 3 sätestab võrdsete võimaluste ja ligipääsetavuse põhimõtte. Seega võtab Eesti Vabariik konventsiooni ratifitseerides endale kindla kohustuse eelmainitud põhimõtete järgimiseks. Sotsiaalministri arvates on pärast konventsiooni ratifitseerimist vajalik moodustada kõrgetasemeline komisjon, kelle ülesandeks on konventsiooni rakendamise, edendamise, kaitsmise ja järelevalvega tegelemine eesmärgiga soodustada valdkonnaga seotud tegevusi eri sektorites ja tasanditel.

5. Regionaalministri seisukoht

Minister tegi vastuses ettepaneku määrata liikumisvabaduse teemaga seonduvalt tõusetunud probleemide lahendamiseks ja töö koordineerimiseks konkreetne ministeerium. Ministri hinnangul võiks juhtministeeriumi rolli asuda sotsiaalministeerium. Kummatigi avaldas regionaalminister valmisolekut koostööks ruumilise planeerimisega ning koha liku omavalitsuse poliitikaga seotud küsimustes.

Ministri arvates on küsimuste lahendamiseks erivajadustega isikute juurdepääsu tagamist võimaldavate meetmete väljatöötamiseks eelkõige vaja vaadata üle selle teemaga haakuvad õigusaktid ja panna nii era- kui avalikule sektorile konkreetset kohustus erivajadustega isikute vajaduste arvestamiseks.

Lisaks juhtis minister tähelepanu asjaolule, et nii omavalitsustele kui ka riigile täiendavate kohustuste panemine peab olema kaetud rahaliste vahenditega.

6. Kokkuvõte

Kokkuvõtlikult tahaksin tänada kõiki osapooli aktiivse osalemise eest probleemi teadvustamisel ja lahenduste otsimisel. Edastanud käesolevas kirjas kõik minuni jõudnud arvamused ja ettepanekud ning rõhutades kõigi osapoolte soovi koostööks arvan, et erivajadusega isikute liikumisvabaduse temaatika edasine käsitlemine peaks toimuma kõigi käesoleva kirja adressaatide efektiivses koostöös.

Teatan, et lõpetan käesolevaga antud asja menetlemise, kuid palun osapooltel end kursis hoida Teie koostööl põhinevate arengutega erivajadusega isikute ligipääsetavuse tagamisel.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Mari Amos 693 8441
E-post: ee.relstnaksugio@soma